

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Presă și informare

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 88/07

11 decembrie 2007

Hotărârea Curții în cauza C-438/05

*The International Transport Workers' Federation & The Finnish Seamen's Union/Viking Line
ABP & Oü Viking Line Eesti*

ACȚIUNILE COLECTIVE PRIN CARE SE URMĂREȘTE DETERMINAREA UNEI ÎNȚEPRINDERI STRĂINE SĂ ÎNCHEIE O CONVENȚIE DE MUNCĂ CU UN SINDICAT DE NATURĂ A O DESCURAJA SĂ EXERCITE LIBERTATEA DE STABILIRE RESTRÂNG ACEASTĂ LIBERTATE

Aceste restricții pot fi justificate în temeiul protecției lucrătorilor, cu condiția de a se stabili că acestea sunt apte să garanteze realizarea obiectivului legitim urmărit și că nu depășesc ceea ce este necesar pentru a atinge acest obiectiv.

International Transport Workers' Federation (ITF) este o federație internațională cu sediul la Londra care reunește 600 de sindicate ale muncitorilor angajați în sectorul transporturilor din 140 de state. Una dintre principalele politici ale acesteia este lupta împotriva pavilionelor de complezență. În cadrul acestei politici, pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă ale echipajelor angajate pe nave, numai sindicatele stabilite în statul în care se află proprietatea efectivă a unei nave au dreptul să încheie acorduri colective, indiferent de pavilionul sub care este înmatriculată această navă.

Viking Line, o societate finlandeză de transport cu feribotul, este proprietara navei Rosella, un feribot care arborează pavilionul finlandez și care asigură legătura între Tallinn și Helsinki. Membrii echipajului său au aderat la Finnish Seamen's Union (FSU) care este afiliat la ITF.

În octombrie 2003, Viking Line a anunțat uniunii FSU intenția sa de schimbare a pavilionului navei Rosella, a cărei exploatare era deficitară, prin înmatricularea acesteia în Estonia unde societatea avea o filială, pentru a putea angaja echipaj estonian, remunerat la un nivel inferior de salarizare față de cel practicat în Finlanda, și aceasta pentru a putea concura cu alte feriboturi pe aceeași rută maritimă. În noiembrie 2003, la cererea FSU, ITF a adresat sindicatelor afiliate o circulară, prin care le cerea să nu participe la negocieri cu Viking, sub amenințarea aplicării de sancțiuni. Această recomandare a avut drept consecință împiedicarea sindicatelor estoniene de a participa la negocieri cu Viking Line.

În paralel, FSU a pus condiții pentru prelungirea acordului privind efectivele și a anunțat intenția sa de a face grevă, solicitând pe de o parte, suplimentarea numărului membrilor echipajului de la bordul navei Rosella și, pe de altă parte, încheierea unei convenții colective care să prevadă că,

în cazul unei schimbări a pavilionului, Viking Line va continua să respecte dreptul finlandez al muncii și că nu va concedia echipajul.

În august 2004, după aderarea Estoniei la Uniunea Europeană, Viking Line, hotărâtă să înregistreze sub pavilion estonian nava cu exploatare deficitară, a sesizat instanțele din Regatul Unit unde ITF își avea sediul. Viking Line a solicitat să se dispună retragerea circulației de către ITF și obligarea FSU la a nu aduce atingere dreptului său de stabilire în raport cu schimbarea pavilionului navei Rosella.

Court of Appeal, sesizată cu această cauză în urma apelului declarat de FSU și ITF, a adresat Curții de Justiție a Comunităților Europene un număr de întrebări preliminare referitoare la aplicarea în cauză a normelor tratatului privind libertatea de stabilire și privind aspectul dacă acțiunile desfășurate de FSU și de ITF constituie o restricție nejustificată privind libera circulație.

Mai întâi, Curtea subliniază că normele tratatului referitoare la libertatea de stabilire se aplică unei acțiuni colective inițiate de un sindicat sau de o grupare de sindicate împotriva unei întreprinderi pentru a o determina să încheie o convenție colectivă de muncă al cărei conținut este de natură a o descuraja să exercite libertatea de stabilire.

Curtea recunoaște că, în contextul unei convenții de reglementare colectivă a muncii salariate, **dispozițiile privind libertatea de stabilire conferă unei întreprinderi private drepturi opozabile unui sindicat sau unei asociații sindicale care exercită puterea autonomă de care dispun în baza libertății sindicale de a negocia cu angajatori sau cu organizațiile profesionale condițiile de muncă și de salarizare ale lucrătorilor.**

În continuare, Curtea amintește că cerințele prevăzute pentru înmatricularea vapoarelor nu trebuie să împiedice libertatea de stabilire. Or, pe de o parte, o acțiune colectivă precum aceea avută în vedere de FSU are efectul să facă mai puțin atractivă, chiar inutilă, exercitarea de către Viking a dreptului său la libera stabilire, întrucât o împiedică pe aceasta din urmă, precum și pe filiala sa estoniană să beneficieze în statul membru gazdă de același tratament precum ceilalți operatori economici stabiliți în acest stat. Pe de altă parte, o acțiune colectivă la care se recurge pentru aplicarea politicii de luptă împotriva pavilioanelor de complezență urmată de ITF, care vizează în principal împiedicarea armatorilor să își înmatriculeze navele într-un alt stat decât statul ai căror resortisanți sunt proprietarii efectivi, trebuie considerată ca fiind, cel puțin, de natură a restrânge exercitarea de către Viking a dreptului său la libera stabilire.

Rezultă că astfel de acțiuni constituie restricții privind libertatea de stabilire.

Aceste restricții nu pot fi admise decât dacă urmăresc un obiectiv legitim, precum protecția lucrătorilor. Revine instanței de trimitere să verifice dacă scopurile urmărite de FSU și de ITF prin intermediul acțiunii colective inițiate de acestea din urmă priveau protecția lucrătorilor.

Curtea indică în această privință că, referitor la acțiunea colectivă la care a recurs FSU, chiar dacă această acțiune care vizează protecția locurilor de muncă și a condițiilor de muncă ale membrilor sindicatului, susceptibile de a fi afectate de schimbarea pavilionului navei Rosella, ar putea fi considerată în mod rezonabil, la prima vedere, ca înscriindu-se în obiectivul protecției lucrătorilor, totuși această calificare nu ar putea fi menținută dacă s-ar stabili că locurile de muncă sau condițiile de muncă în cauză nu erau compromise sau amenințate în mod serios.

În ipoteza în care s-ar dovedi că locurile de muncă sau condițiile de muncă în discuție sunt cu adevărat compromise sau amenințate, trebuie să se verifice și dacă acțiunea colectivă inițiată de

acest sindicat este aptă să garanteze realizarea obiectivului urmărit și dacă nu depășește ceea ce este necesar pentru a atinge acest obiectiv.

În această privință, Curtea amintește că este cert că acțiunile colective, precum și negocierile colective și convențiile colective pot constitui, în împrejurările specifice ale unei cauze, unul dintre principalele mijloace ale sindicatelor de a proteja interesele membrilor săi. Referitor la aspectul dacă acțiunea colectivă în cauză în acțiunea principală nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea scopului urmărit, revine instanței de trimitere să examineze în special, pe de o parte, dacă, în temeiul legislației naționale și al acordurilor colective aplicabile în această cauză, FSU nu dispunea de alte mijloace mai puțin restrictive pentru libertatea de stabilire pentru ca negocierea colectivă inițiată cu Viking să aibă succes și, pe de altă parte, dacă acest sindicat epuizase aceste mijloace înainte de a iniția o astfel de acțiune.

În ceea ce privește acțiunile colective prin care se urmărește asigurarea aplicării politicii adoptate de ITF, Curtea subliniază că, în măsura în care această politică are drept consecință împiedicarea armatorilor să își înmatriculeze navele într-un alt stat decât acela ai cărui resortisanți sunt proprietarii efectivi ai acestor nave, restricțiile privind libertatea de stabilire care decurg din astfel de acțiuni nu ar putea fi justificate în mod obiectiv. Cu toate acestea, se impune constatarea că politica respectivă are totodată ca obiectiv protecția și îmbunătățirea condițiilor de muncă ale marinarilor.

Cu toate acestea, Curtea constată că în cadrul politicii sale de luptă împotriva pavilioanelor de complezență, ITF este obligată, la cererea unuia dintre membrii săi, să inițieze o acțiune de solidaritate împotriva proprietarului efectiv al unei nave care este înregistrată într-un alt stat decât acela al cărui resortisant este proprietarul respectiv, independent de faptul de a se stabili dacă exercitarea dreptului la libera stabilire de către acesta din urmă este susceptibilă sau nu să aibă consecințe prejudiciabile asupra locurilor de muncă sau asupra condițiilor de muncă ale salariaților săi. Astfel, politica în discuție care constă în rezervarea dreptului de negociere colectivă în favoarea sindicatelor din statul al cărui resortisant este proprietarul efectiv al unei nave își găsește aplicarea și atunci când această navă este înregistrată într-un stat care garantează lucrătorilor o protecție socială mai ridicată decât aceea de care ar beneficia în primul stat.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

Limbi disponibile: toate

Textul integral al hotărârii este disponibil la adresa internet a Curții

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=RO&Submit=rechercher&numaff=C-438/05>.

În general, acesta poate fi consultat începând din ziua pronunțării, de la ora 12 CET.

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să o contactați pe Ioana Cristina Mihail.

Tel.: (00352) 4303 4704 Fax: (00352) 4303 4719

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe EbS „Europe by Satellite”, serviciu pus la dispoziție de către Comisia Europeană, Direcția generală presă și comunicare, L-2920 Luxemburg, Tel: (00352) 4301 35177 Fax: (00352) 4301 35249 sau B-1049 Bruxelles, Tel: (0032) 2 2964106 Fax: (0032) 2 2965956

